

U S T A W A

z dnia

o współpracy rozwojowej¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa organizację, zasady i formy współpracy rozwojowej podejmowanej z krajami wyszczególnionymi na liście biorców pomocy rozwojowej ustalonej według zasad kwalifikowalności przyjętych przez Komitet Pomocy Rozwojowej OECD, zwanymi dalej „państwami rozwijającymi się”.

Art. 2. 1. Przez współpracę rozwojową rozumie się ogół działań podejmowanych przez organy administracji rządowej w celu udzielania państwom rozwijającym się:

- 1) pomocy rozwojowej polegającej w szczególności na wspieraniu ich trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego, podejmowaniu działań zmierzających do redukcji ubóstwa oraz poprawy stanu zdrowia ludności, promowaniu i wspieraniu rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego, zasad dobrego rządzenia, przestrzegania praw człowieka, podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ich ludności;
- 2) pomocy humanitarnej polegającej na zapewnieniu pomocy, opieki i ochrony dla ludności, która została poszkodowana w wyniku konfliktów zbrojnych, klęsk żywiołowych lub innych katastrof spowodowanych przez naturę lub człowieka.

2. W ramach współpracy rozwojowej podejmuje się również działania edukacyjne na rzecz podniesienia świadomości i zrozumienia problemów globalnych oraz współzależności między państwami, zwane dalej „edukacją rozwojową”.

Art. 3. W realizowaniu współpracy rozwojowej mogą uczestniczyć w szczególności:

- 1) podmioty będące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.²⁾);
- 2) podmioty, które mogą prowadzić działalność pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654);
- 3) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.³⁾);
- 4) instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618).

Rozdział 2

Formy współpracy rozwojowej

Art. 4. Pomoc rozwojowa, pomoc humanitarna lub edukacja rozwojowa mogą być realizowane w szczególności w formie:

- 1) finansowania zadań z zakresu współpracy rozwojowej o określonym celu, terminie realizacji i ustalonym kosztorysie, powierzonych podmiotom uczestniczącym w realizowaniu współpracy rozwojowej;

- 2) przekazywania środków finansowych do budżetu państwa rozwijającego się, w szczególności przeznaczonych na wsparcie rozwoju określonego sektora gospodarki;
- 3) udzielania kredytów i pożyczek;
- 4) redukcji oraz konwersji zadłużenia państwa rozwijającego się;
- 5) współfinansowania lub udzielania wsparcia technicznego przy wdrażaniu działań finansowanych w szczególności z budżetu innych państw, Unii Europejskiej oraz organizacji międzynarodowych na pomoc rozwojową;
- 6) wpłaty za pośrednictwem międzynarodowych organizacji, instytucji i funduszy;
- 7) organizowania szkoleń i doradztwa dla podmiotów uczestniczących w realizowaniu współpracy rozwojowej;
- 8) opracowywania, wydawania i rozpowszechniania publikacji;
- 9) organizowania działań informacyjnych;
- 10) przekazywania środków finansowych lub pomocy rzeczowej poszkodowanym, do których jest skierowana pomoc humanitarna;
- 11) finansowania działań ratowniczych.

Rozdział 3

Zasady realizacji współpracy rozwojowej

Art. 5. 1. Współpracę rozwojową prowadzi się na podstawie Wieloletniego programu współpracy rozwojowej, zwanego dalej „Programem”, sporządzanego na okresy nie krótsze niż 5 lat.

2. Program określa cele oraz priorytety geograficzne i tematyczne pomocy rozwojowej, pomocy humanitarnej i edukacji rozwojowej.

3. Program podlega co najmniej jednemu okresowemu przeglądowi w celu aktualizacji.

Art. 6. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych opracowuje i przedstawia projekt Programu Radzie Ministrów.

2. Projekt Programu podlega konsultacjom społecznym przez zamieszczenie go na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej. Minister wyznacza termin na zgłaszanie uwag do projektu Programu.

3. Rada Ministrów przyjmuje Program, a także może go aktualizować w drodze uchwały.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych na podstawie Programu opracowuje, na okres 2 lat, Plan współpracy rozwojowej, zwany dalej „Planem”.

2. Plan w szczególności określa:

- 1) zadania z zakresu współpracy rozwojowej, przewidziane do realizacji w określonym roku budżetowym i w roku następnym;
- 2) formy współpracy rozwojowej;
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych dla wskazanego państwa rozwijającego się lub na dane zadanie z zakresu współpracy rozwojowej.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych zamieszcza Plan na stronie internetowej ministerstwa i stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej.

Art. 8. Organ administracji rządowej realizujący zadania z zakresu współpracy rozwojowej, w przypadku wydatkowania środków finansowych, których jest dysponentem, jest obowiązany do uzgodnienia założeń wydatkowania tych środków z ministrem właściwym do spraw zagranicznych.

Art. 9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych realizuje zadania w zakresie pomocy rozwojowej prowadzonej w formie, o której mowa w art. 4 pkt 3 i 4, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych co do celowości podjęcia tych działań z punktu widzenia realizacji celów Programu.

Art. 10. 1. Podmioty realizujące zadania z zakresu współpracy rozwojowej, w zależności od okoliczności i specyfiki zadania, wyłania się w drodze otwartego konkursu ofert w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie albo w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁴⁾).

2. W przypadkach udzielania pomocy humanitarnej, ze względu na ochronę życia lub zdrowia ludzkiego, minister właściwy do spraw zagranicznych może zlecić realizację zadania z zakresu współpracy rozwojowej z pominięciem otwartego konkursu ofert. Przepisy art. 43, 47, 151 oraz 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

3. Zadania z zakresu współpracy rozwojowej polegające na wspieraniu organizacji pozarządowych, niezależnych mediów, instytucji demokratycznych, rządów prawa oraz promowaniu ochrony praw i wolności człowieka minister właściwy do spraw zagranicznych, z uwagi na szczególne warunki polityczne w kraju, w którym realizowane jest zadanie, może zlecić Polskiej Fundacji Międzynarodowej Współpracy i Rozwoju „Fundacja Wiedzieć Jak”. Na realizację tych zadań Fundacja otrzymuje dotację celową z części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zagranicznych.

Art. 11. 1. Organy administracji rządowej realizujące zadania z zakresu współpracy rozwojowej są obowiązane do sporządzania i przekazywania corocznie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych sprawozdań z realizacji tych zadań, w tym wskazywania przedsięwzięć finansowanych wyłącznie ze środków publicznych (oficjalna pomoc rozwojowa).

2. Sprawozdanie za rok ubiegły składa się do dnia 15 kwietnia roku następnego.

Art. 12. Realizowanie zadań z zakresu współpracy rozwojowej, finansowanych lub współfinansowanych z budżetu państwa, których okres realizacji przekracza rok budżetowy, odbywa się na podstawie umowy zawartej na okres przekraczający rok budżetowy, zawierającej zastrzeżenie ograniczające możliwość powstawania zobowiązań z tytułu realizacji tej umowy, do wysokości znajdującej pokrycie w planach finansowych na dany rok budżetowy podmiotu zlecającego zadania z zakresu współpracy rozwojowej.

Rozdział 4

Zadania ministra właściwego do spraw zagranicznych w zakresie współpracy rozwojowej

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych w zakresie współpracy rozwojowej:

- 1) koordynuje tę współpracę;
- 2) realizuje zadania z zakresu współpracy rozwojowej określone w Planie, w szczególności przez finansowanie zadań powierzonych podmiotom uczestniczącym w realizowaniu współpracy rozwojowej;
- 3) realizuje zadania z zakresu współpracy rozwojowej przy wykorzystaniu programów oraz instrumentów finansowych Unii Europejskiej;
- 4) konsultuje planowane przedsięwzięcia z właściwymi organami państw rozwijających się;

- 5) współpracuje z innymi państwami, Unią Europejską oraz organizacjami międzynarodowymi;
- 6) udziela pomocy humanitarnej za pośrednictwem lub we współpracy z innymi podmiotami uczestniczącymi w realizowaniu współpracy rozwojowej;
- 7) podejmuje lub wspiera działania z zakresu edukacji rozwojowej;
- 8) prowadzi działania informacyjne;
- 9) nadzoruje działalność Rady Programowej Współpracy Rozwojowej;
- 10) ocenia skuteczność realizacji celów współpracy rozwojowej;
- 11) gromadzi i przetwarza informacje statystyczne otrzymane od organów administracji rządowej dotyczące środków publicznych przeznaczanych na wydatki i rozchody publiczne kwalifikowane jako współpraca rozwojowa.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych koordynuje współpracę rozwojową przez:

- 1) uzgadnianie założeń wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań z zakresu współpracy rozwojowej, których dysponentami są inne organy administracji rządowej;
- 2) opiniowanie programów i strategii rządowych pod względem ich spójności z celami współpracy rozwojowej, określonymi w Programie;
- 3) współpracę z organami administracji publicznej w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych organizacjach, programach i funduszach;

- 4) monitorowanie realizacji zadań z zakresu współpracy rozwojowej prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Art. 14. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych koordynuje współpracę rozwojową za pośrednictwem Krajowego Koordynatora Międzynarodowej Współpracy Rozwojowej.

2. Krajowego Koordynatora, o którym mowa w ust. 1, powołuje minister właściwy do spraw zagranicznych spośród sekretarzy lub podsekretarzy stanu w urzędzie obsługującym tego ministra.

Rozdział 5

Rada Programowa Współpracy Rozwojowej

Art. 15. 1. Przy ministrze właściwym do spraw zagranicznych ustanawia się Radę Programową Współpracy Rozwojowej, zwaną dalej „Radą”, jako organ opiniodawczo-doradczy.

2. Kadencja Rady trwa 3 lata.
3. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

Art. 16. Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) przedstawianie propozycji dotyczących priorytetów geograficznych i tematycznych współpracy rozwojowej;
- 2) opiniowanie projektów Programu i Planu;
- 3) opiniowanie rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu współpracy rozwojowej realizowanych przez organy administracji rządowej;
- 4) opiniowanie projektów dokumentów rządowych związanych ze współpracą rozwojową.

Art. 17. 1. Rada składa się z 13 członków łącznie z przewodniczącym Rady.

2. W skład Rady wchodzi:

1) przewodniczący – Krajowy Koordynator Międzynarodowej Współpracy Rozwojowej;

2) członkowie:

a) przedstawiciel ministra właściwego do spraw finansów publicznych,

b) przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki,

c) przedstawiciel ministra właściwego do spraw wewnętrznych,

d) przedstawiciel ministra właściwego do spraw środowiska,

e) przedstawiciel ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego,

f) przedstawiciel ministra właściwego do spraw zdrowia,

g) przedstawiciel ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania,

h) przedstawiciel ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,

i) przedstawiciel organizacji pozarządowych,

j) przedstawiciel organizacji pracodawców

– powoływani i odwoływani na wniosek właściwego podmiotu przez ministra właściwego do spraw zagranicznych,

k) poseł,

l) senator

– powoływani i odwoływani odpowiednio przez Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu.

3. Członkiem Rady nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Art. 18. Posiedzenia Rady są zwoływane przez przewodniczącego Rady lub na wniosek co najmniej dwóch członków Rady.

Art. 19. Obsługę administracyjno-biurową Rady zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw zagranicznych. Koszty funkcjonowania Rady związane z jej obsługą, a także związane z uczestnictwem w jej posiedzeniach członków Rady, pokrywa się z części budżetu, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zagranicznych.

Rozdział 6

Przepisy zmieniające, dostosowujące i końcowe

Art. 20. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.⁵⁾) w art. 32 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) współpracy rozwojowej, w tym pomocy humanitarnej;”.

Art. 21. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁶⁾) w art. 4 pkt 5a otrzymuje brzmienie:

„5a) zamówień w ramach realizacji współpracy rozwojowej udzielanych przez jednostki wojskowe w rozumieniu przepisów o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, jeżeli ich wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;”.

Art. 22. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.⁷⁾) w art. 161:

1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zobowiązania na okres dłuższy niż rok budżetowy w ramach realizacji współpracy rozwojowej na terytoriach uznanych za strefę działań wojennych mogą być zaciągane, jeżeli wydatki niezbędne na obsługę zobowiązania są ujęte w ustawie budżetowej.”;

2) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Rada Ministrów może wydawać, w drodze rozporządzenia, wytyczne dotyczące zasad zaciągania zobowiązań na okres dłuższy niż rok budżetowy w ramach realizacji współpracy rozwojowej na terytoriach uznanych za strefę działań wojennych, określając:”.

Art. 23. Pierwszy skład Rady zostanie powołany w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy. Kadencja pierwszej Rady liczy się od powołania ostatniego jej członka.

Art. 24. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych oraz ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764 i Nr 132, poz. 766.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143 i Nr 87, poz. 484.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227, Nr 201, poz. 1237, Nr 216, poz. 1370 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 68, poz. 574, Nr 77, poz. 649, Nr 157, poz. 1241, Nr 161, poz. 1277, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 143 i 146, Nr 107, poz. 679, Nr 127, poz. 857, Nr 155, poz. 1035 i Nr 239, poz. 1592.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143 i Nr 87, poz. 484.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726.